

RJEŠENJA I BODOVANJA ZADATAKA II. RAZREDA ZA ŽUPANIJSKU RAZINU NATJECANJA IZ HRVATSKOGA JEZIKA, 2013./2014.

1. Podcrtaj riječi koje treba pisati velikim početnim slovom.

Grad Požega sjedište je **Požeško**-slavonske županije i **Požeške** biskupije. **Nalazi** se u **Zlatnoj** dolini, koju su još **Rimljani** nazvali *Vallis aurea*, okružen slavonskim gorskim prstenom **Psunja**, **Papuka**, **Dilja**, **Krndije** i **Požeške** gore. **Sam** grad i **Požestina** imaju bogatu povijest često vezanu uz djelovanje franjevacu, i to nakon progona **Tatara** iz **Hrvatske**. **Najstarija** sačuvana požeška crkva jest franjevačka sagrađena u vrijeme kralja **Ladislava Četvrtoga**.

Krajem prošloga stoljeća papa **Ivan Pavao Drugi** utemeljio je biskupiju sa sjedištem u gradu i imenovao dr. **Antuna Škvorčevića** za biskupa. **Dotadašnja** župna crkva sv. **Terezije Avilske** uzdignuta je u stolnu crkvu. **Požega** je bila biskupskim gradom još od trinaestoga stoljeća kada je katolički nadbiskup **Ugrin** bio požeškim županom. **Nakon** protjerivanja **Turaka** grad je pod **Habsburgovcima**, a uspostavom županije ponovo se vraća pod hrvatsku bansku vlast. **Ipak**, oporavak je bio polagan. **Malobrojno** stanovništvo pokosila je epidemija kuge. U spomen na 798 umrlih **Požezana** podignut je barokni kužni pil.

- **4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)**

2. Upiši kratice (N, G, D, A, V, L, I) iznad svih sklonjivih (deklinabilnih) riječi.

I N N N L G G N N
Nad njima zaista bijaše šuma, baš šumska uvala na međi dvaju sela. Luda djeca nisu
 A G N G G L G
razumjela pravdu starijih, nego bi se ona svakoga dana sastajala na međi. Zbog toga bilo
G G A G N V A I
graje i vike na djecu. Ipak bilo i pametnih, a oni govorili: „Pustite, ljudi, djecu. Boljim će
I N N L N N L
plodom uroditi dječja igra po planini negoli vaše žito po poljima.”

- **4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)**

3. Razvrstaj u tablicu sve nepromjenjive vrste riječi iz teksta.

Noć nad krajinu, a dvorski sjekiru brzo pod pazuhu, ključeve grada brižno u kaput spremio te put grada županova. O, u koga će biti ključevi ako neće u dvorskoga jer tako glava gospodara o vjernosti sluge stoji! Neka ne brine gospodar kad mu je sluga uza nj. Udari tri puta po vratima, a kada nitko ne odgovori, zaviče: „Ej, ljudi, otvarajte!“

prilozi	brzo, brižno, tako, kad, kada
prijedlozi	nad, pod, u, put, u, u, o, uza, po
veznici	a, te, ako, jer, a
usklici	o, ej
čestice	neka, ne, puta, ne

- **2 boda (1 pogreška 1 bod, 2 pogreške 0 bodova)**

4. Rastavi riječi u tablici na morfeme.

nerazvrstan	ne- -raz- -vrst- -an- -Ø
neposluh	ne- -po- -sluh- -Ø
porazmjestiti	po- -raz- -mjest- -i- -ti
neprežaljen	ne- -pre- -žal- -jen- -Ø (priznati i ne- -pre- -žalj- -en- -Ø)

- **4 boda (za svaku riječ točno rastavljenu na morfeme 1 bod; priznati i rješenja bez crtica)**

5. Podcrtaj riječi u kojima je *r* samoglasnik.

Prstima je čvrsto držala stranicu rukopisa u kojem se nalazio prijedlog priredbe za proslavu Dana državnosti.

- **1 bod (1 pogreška 0 bodova)**

6. Razvrstaj u tablicu sve glagolske oblike iz teksta. Glagolski oblik treba ispisati svaki put kada se u tekstu pojavi bez obzira na to što je u morfološki istome obliku.

I opet zatrubiše trublje. Potpiriše lomaču. Djevojka gledaše. Netko podignu sliku uvis i tresnu njome u lomaču. Ljudstvo zaruknu mahnito, srnuo narod urlajući. Badava odbijali mušketiri navalu, puk ih otplahnu. Narod provalio u dvor, razmrvio prozore i vrata i hržući i hahačući pobacao na lomaču sve što bi im pod ruke palo. Bijesom omamljeni narod bijaše skakao gurkajući se i vičući. Sve bijaše vrilo — kao kad bi bio navalio sudnji dan. Gledaj! Od lomače kresnuo ogarak, prope se konj, griva mu gori, srta u puk. A za njim drugi konji prkoseći uzdi. Rasklanja se puk. Puče trgov čistina. Po njoj juri čopor atova, a pred njima je vranac s plamtećom grivom. Pred čoporom bježi djevojka. Sad će je zastići paklena hajka, sad će je zgaziti ako se ne bude mogla umaknuti. Klonu k zemlji. Ali kao strijela doleti mladi junak, sagnuv se k djevojci, uhvati je za pas i dignuv je na sedlo odjuri. „Živio, junače!“ klicaše svjetina za njim, ali ga je nestalo bilo.

infinitiv	umaknuti
prezent	gori, srta, rasklanja (se), juri, je, bježi, doleti, uhvati, odjuri
perfekt	srnuo, odbijali, provalio, razmrvio, pobacao, kresnuo
aorist	zatrubiše, potpiriše, podignu, tresnu, zaruknu, otplahnu, prope (se), puče, klonu
imperfekt	gledaše, klicaše
pluskvamperfekt	bijaše skakao, bijaše vrilo, je nestalo bilo
futur I.	će zastići, će zgaziti
futur II.	(ne) bude mogla
kondicional I.	bi palo
kondicional II.	bi bio navalio
imperativ	gledaj
optativ	živio
glagolski prilog sadašnji	urlajući, hržući, hahačući, gurkajući (se), vičući, prkoseći
glagolski prilog prošli	sagnuv (se), dignuv

- **6 bodova (1 pogreška 5 bodova, 2 pogreške 4 boda, 3 pogreške 3 boda, 4 pogreške 2 boda, 5 pogrešaka 1 bod, 6 pogrešaka 0 bodova)**

7. Podcrtaj sve dvosložne riječi u sljedećoj rečenici.

Taj je njihov prijedlog zapravo novi nacrt zakona. Njime se krše prava ugovora iz siječnja ove godine, kojim se vrijednost imovine uspjela zadržati.

- **1 bod (1 pogreška 0 bodova)**

8. Napiši rječotvornu i oblikotvornu osnovu podcrtanoj riječi u sljedećoj rečenici.

Glumičina je izvedba oduševila gledatelje.

RJEČOTVORNA OSNOVA

glumic- (priznati i glumič-)

OBLIKOTVORNA OSNOVA

glumičin-

- **1 bod (1 pogreška 0 bodova; priznaje se i rješenje bez crtica)**

9. Dopiši dijakritičke znakove gdje je potrebno.

Čobančićima preteščala pečal za ovo četiri dana. Pružili se po slamičici pa poizovali opančiće. Nakupili triješća i zapalili vatrice. Uto dotrči djevojče cvokoćući zubima od zime, drži u šaćici kolačić, a obraščići joj se crvene. Jedva mićući usnicama, promuca.

- **3 boda (1 pogreška 2 boda, 2 pogreške 1 bod, 3 pogreške 0 bodova)**

10. Prepiši zadane rečenice tako da upišeš rečenične i pravopisne znakove.

- a) To je, dragi moji, manje-više poznata priča.
- b) Hm, nismo sigurni da je to baš 18-karatno zlato, ali ako vi tako kažete...
- c) Ni 10-ak dana nakon utakmice Mladost – Sloga nije postignut dogovor.

- **3 boda (za svaku točno riješenu rečenicu 1 bod)**

11. Podcrtaj sve riječi u kojima je dvoglasnik *ie* netočno napisan.

Nismo uopće primijetili mjene kroz koje smo prolazili tjekom svojega školovanja. Nismo uspjevali uviditi utjecaj koji je na nas imalo odrastanje u sredini nesklonoj različitostima. Umijeće preživljavanja u takvim okolnostima zacielo je razvijalo u nas neke vještine, a da ih mi nismo bili ni svijesni. U našem su se vrjednosnom sustavu među vrline smještali neki obrasci ponašanja vjerojatno neobični našim vršnjacima. Tako smo volili slušati i ispunjavati zapovijedi, dodijeljivati priznanja za sljepu poslušnost, prema neposlušnima primijenjivati odredbe našega tajnoga zakona. No, kako je vrijeme protijecalo, i mi smo bili sve svjesniji da se okolnosti mjenjaju i da će prjelaz u srednju školu i odlazak u veliki grad zauvijek izmjeniti naše živote.

- 4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

12. Dopuni sljedeće rečenice pravilnim oblikom riječi ponuđenih u zagradama te napisanim riječima označi naglaske i zanaglasne dužine.

- Pripadnici 3. gardijske brigade nositelji su brojnih odlikovánjā.
- Sljedeći će mjesec održati nekoliko kòncerātā.
- Nije dobro spavao zbog nemirnih snôvā.
- Skrio se iza vrátā.

- 4 boda (za svaki točno riješen primjer 1 bod)

13. Napiši u odgovarajućim padežima zadana imena u sljedećim rečenicama.

- Volim filmove s (*Tom Cruise i Bruce Lee*) Tomom Cruiseom i Bruceom Leejem.
- Učenici danas malo znaju o (*Pavao Ritter Vitezović*) Pavlu Ritteru Vitezoviću.
- Oduševili su se slikarstvom (*Salvadore Dali*) Salvadorea Dalija.

- 3 boda (za svaki točan primjer 1 bod)

14. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

- a) **Prepiši iz zadane rečenice sve riječi u kojima su provedene glasovne promjene.**
- b) **Napiši koje su glasovne promjene provedene.**

Sve je tješnji prostor oko njega, zidovi zahvaćeni pliješnju, a on zarobljen mišlju.

RIJEČ	GLASOVNE PROMJENE
tješnji	kraćenje ije u je, nepostojano a, jotacija, jednačenje po mjestu tvorbe
zahvaćeni	jotacija
pliješnju	nepostojano a, jotacija, jednačenje po mjestu tvorbe
zarobljen	jotacija (epenteza)
mišlju	nepostojano a, jotacija, jednačenje po mjestu tvorbe

- **5 bodova (svaka riječ 1 bod)**

15. Napiši kojim vrstama riječi pripadaju riječi iz sljedeće rečenice.

Posjedali svatko jedan do drugoga pa još, kako ih djed naučio, za dobrim vjetrom veselo zazviždali neka im drži povod na okupu.

RIJEČ	VRSTA RIJEČI
svatko	zamjenica
jedan	broj
pa	veznik
još	prilog
kako	prilog
ih	zamjenica
dobrim	pridjev
veselo	prilog
neka	čestica

- **2 boda (1 pogreška 1 bod, 2 pogreške 0 bodova)**

16. Prepiši u genitivu jednine sve imenice muškoga roda iz sljedeće rečenice.

Juraj Julije Klović bio je hrvatski slikar. Postoji legenda koja govori o njegovu talentu. Prema predaji toliko je bio dobar minijaturist da je na noktu palca mogao naslikati cijelu posljednju večeru.

imenice m. r. u G jd.: **Jurja Julija Klovića, slikara, talenta, minijaturista, nokta, palca**

- **2 boda (1 pogreška 1 bod, 2 pogreške 0 bodova)**

17. U sljedećemu tekstu podcrtaj sve imenice ženskoga roda.

S vrata su gledala dva blaga, pametna oka, mirna i sama kao dvije svijeće na oltaru. To je na vratima stajao ovelik lovački pas prepeličar, duge sive dlake, tankih smeđih ušiju obješenih i priljubljenih uz obraz kao baršunaste krpe. Nekako je tih, svečan i bojom se slaže s mrakom, a oči mu se odvajaju. Gleda ljude napeto, ali pristojno i očekuje znak dobre volje.

- **2 boda (1 pogreška 1 bod, 2 pogreške 0 bodova)**

18. Napiši padež, rod i broj podcrtanih imenica.

- a) Na vješalima. Suha kao prut. lokativ, srednji rod, množina
- b) Ljutili su se zbog glasne dječurlije. genitiv, ženski rod, jednina
- c) Kolica je trebalo ostaviti pred ulazom. akuzativ, srednji rod, množina

- **3 boda (za svaki točan primjer 1 bod)**

19. Imenicu *panj* napiši i naglasi u zadanim padežima.

dativ jednine: **pánju** vokativ jednine: **pânju**

- **1 bod (1 pogreška 0 bodova)**

20. Napiši tražene oblike riječi u sljedećim rečenicama.

- a) Odrasli su u ulici punoj (G mn. imenice *brijest*) **brijestova**.
- b) Na vrijeme su (pridjev trpni glagola *obavijestiti*) **obaviješteni** o događaju.
- c) Djed je imao (komparativ pridjeva *riđ*) **riđu** kosu nego unuk.

- 3 boda (za svaki točan primjer 1 bod)

21. Napiši komparative zadanih pridjeva.

- a) Bila je (*bijel*) **bjelja** od snijega.
- b) Utorak je bio (*vruć*) **vrući** od ponedjeljka.
- c) Lijek je bio (*gorak*) **gorči** od pelina.

- 3 boda (za svaki točan primjer 1 bod)

22. Popuni tablicu oblicima zadanih pridjeva.

POZITIV	KOMPARATIV	SUPERLATIV
mrzak	mrži	najmrži
suh	suši	najsuši
mekan	mekaniji	najmekaniji
mek	mekši	najmekši

- 4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

23. Napiši kraticu padeža iznad svake imeničke zamjenice u sljedećemu tekstu.

A

A treći put su **ga** kao osobito vrsnu i kod izobrazbe naročito upotrebljivu silu poslali u zaleđe, a

A

A

A

I

N

D

sada **ga** je gospodin satnik nanjušio i kupio **ga** i vozi **ga** sa **sobom** natrag van. **On** će **mu** kod njegovih ambicioznih pothvata na fronti svakako trebati.

- 2 boda (1 pogreška 1 bod, 2 pogreške 0 bodova)

24. Prepiši sve posvojne pridjeve iz sljedećega teksta.

Kao da je ruka božja prenijela dio rajске pokrajine na zemlju, sijevala je savska ravnica, gdje zelena kao tanana svila, gdje žuta kao žeženo zlato, a sred ravnice Sava ljeskajući se kao srebrna zmija. Od ravnice na sjever niže se brežuljak do brežuljka osut jasnom vinovom lozom, bijelim kolibama, vitim tornjevima, a od brežuljaka dalje uspinje se pod oblake tajna i tamna gora zagrebačka, donekle nijema, ali u ovaj par živa.

posvojni pridjevi: božja, rajске, savska, vinovom, zagrebačka

- **1 bod (1 pogreška 0 bodova)**

25. Napiši tražene glagolske oblike zadanih glagola.

- Već odavno (aorist, 1. lice množine, *iscrpsti*) **iscrposmo** sve mogućnosti.
- Cijeli dan (imperfekt, 1. lice množine, *voziti*) **vožasmo** ga po gradu. (priznati i **vozijasmo**)
- Starac cijelu godinu (imperfekt, 3.lice jednine, *venuti*) **venjaše** za sinom.

- **3 boda (za svaki točan primjer 1 bod)**

26. Napišite vidске parnjake sljedećih glagola.

- istjecati isteći
- zasjeći zasijecati
- doticati dotaknuti (priznati i dotaći)

- **3 boda (za svaki točan primjer 1 bod)**

27. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj je glagol u množini.

- Jučer mu uzvратиše pozdrav.

- **1 bod (1 pogreška 0 bodova)**

28. Zaokruži slovo ispred rečenica u kojima je pridjev pravilno upotrijebljen.

- b) Pjevačica tako duboka glasa odavno nije viđena na pozornici.
- e) U Kovačićevu je spjevu prikazana grozota rata.

- **2 boda (1 pogreška 1 bod, 2 pogreške 0 bodova)**

29. Prepiši sve glagole iz sljedećega teksta tako da ih napišeš u infinitivu.

Iznesimo danas svoj prijedlog i možda uspijemo u nakani da steknemo većinski udio u vlasništvu. Moguće je da na taj način dijelom oživimo tržište nekretninama, koje zasad ne pokazuje znake oporavka.

glagoli u infinitivu: iznijeti, uspjati, steći, biti, oživiti, pokazivati

- **3 boda (1 pogreška 2 boda, 2 pogreške 1 bod, 3 pogreške 0 bodova)**

30. Prepiši u infinitivu sve glagole iz sljedeće rečenice te napiši njihovu infinitivnu i prezentsku osnovu.

Ako jedan jelen probode drugoga, moći će lakše osvojiti ženku.

GLAGOL	INFINITIVNA OSNOVA	PREZENTSKA OSNOVA
<u>probosti</u>	<u>probod-</u>	<u>probod-</u>
<u>moći</u>	<u>mog-</u>	<u>mog-</u>
<u>osvojiti</u>	<u>osvoji-</u>	<u>osvoj-</u>

- **3 boda (za svaki točan primjer 1 bod, priznati i rješenja bez crtica)**

31. Napiši glagolske priloge sljedećih glagola.

- a) zveketati zvekećući
- b) stjecati stječuci
- c) sijevnuti sijevnuvši

- **3 boda (za svaki točan primjer 1 bod)**

32. Upiši pravilne padežne oblike broja *četiri* u sljedeće rečenice.

Mladić je sreo četiri sestre. Njima četirima bilo je smiješno što ih nije mogao razlikovati. Razlike između njih četiriju bile su vrlo male.

- **1 bod (1 pogreška 0 bodova)**

33. Napiši riječima znamenke u sljedećim rečenicama.

Zastao je na (167.) sto šezdeset sedmoj stranici. (priznati i sto šezdeset i sedmoj)
Uštedio je (22 000) dvadeset dvije tisuće kuna. (priznati i dvadeset i dvije tisuće)
Stao je iza (15.) petnaestoga (priznati i petnaestog) čovjeka u redu.

- **3 boda (za svaki točan primjer 1 bod)**